

Etusivu>Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö>Kansallinen lainsäädäntö

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

hollanti

Swipe to change

Kansallinen lainsäädäntö

Alankomaat

Tällä sivulla on tietoja Alankomaiden oikeusjärjestelmästä. Alankomaiden hallitukseen kuuluu ministereiden lisäksi kuningas. Tässä suhteessa maa on erityisasemassa, koska valtaosassa länsieurooppalaisia monarkioita monarkki ei ole hallituksen jäsen. Alankomaiden perustuslaki (Grondwet) uudistettiin perusteellisesti vuonna 1848. Maa on siitä asti ollut perustuslaillinen monarkia, jossa on parlamentaarinen järjestelmä.

Tätä sivua ei ole käännetty valitsemallesi kielelle.

Halutessasi voit tutustua sivun konekäännökseen. Huomaa, että konekäännös on vain suuntaa antava. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.

-----suomi-----bulgariaespanjatšekkitanskasaksavirokreikkaenglantiranskakroaattiitalialatvialiettuaunkarimaltapuola
portugaliromaniaslovakkisloveeniruotsi

Oikeuslähteet

Oikeudellisten välineiden lajit

Perustuslaki muodostaa Alankomaiden valtiojärjestelmän kehiksen ja lainsäädännön perustan. Alankomaiden ja muiden valtioiden väliset sopimukset ovat tärkeä oikeuslähde; perustuslain 93 §:n mukaan kansainvälisten järjestöjen tekemien sopimusten määräyksillä ja päätösten säännöksillä voi olla välitön vaikutus Alankomaiden oikeusjärjestykseen. Tällöin kyseiset määräykset/säännökset ovat ensisijaisia Alankomaiden lakeihin nähden. Kuningaskunnassa voimassa olevaa lainsäädäntöä ei sovelleta, jos se ei ole yhdenmukainen tällaisten määräysten/säännösten kanssa. Tästä seuraa, että perussopimuksiin, asetuksiin ja direktiiveihin kirjattu Euroopan unionin lainsäädäntö on keskeinen oikeuslähde Alankomaissa.

Alankomaiden kuningaskunnan valtiosäännössä (*Statuut*) määritellään Alankomaiden, Aruban, Curaçaon ja Sint Maartenin väliset poliittiset suhteet.

Lait laaditaan kansallisella tasolla. Keskushallinto voi lailla siirretyin valtuuksiin vahvistaa (tarkempia) sääntöjä valtioneuvoston määräyksin ja ministeriöiden asetuksiin. Myös itsenäiset valtioneuvoston määräykset (joita ei ole johdettu mistään laista) ovat mahdollisia. Keskushallintoa alemmilla julkisoikeudellisilla elimillä (provinsseilla, kunnilla ja vesikunnilla) on perustuslaista johdetut sääntelyvaltuudet.

Oikeuskäytäntö on oikeuslähde, koska oikeuden päätösten vaikutus ulottuu pidemmälle kuin siihen nimenomaiseen tapaukseen, josta se on annettu.

Korkeampien oikeusasteiden päätökset ovat ohjeellisia. Korkeimman oikeuden päätöksillä on erityistä painoarvoa, koska sen tehtävänä on edistää oikeudenkäytön yhdenmukaisuutta. Uusissa tapauksissa alemman oikeusasteen tuomari ottaa siis päätöksenteossaan huomioon korkeimman oikeuden aiemmat päätökset.

Yleisillä oikeusperiaatteilla on merkitystä hallinnon ja oikeudenkäytön kannalta. Joskus näihin periaatteisiin (mm. "oikeus ja kohtuus") viitataan laissa, esimerkiksi siviililaissa (*Burgerlijk Wetboek*). Myös tuomarit voivat päätöksenteossaan tukeutua yleisiin oikeusperiaatteisiin.

Tapaoikeus, josta käytetään myös nimitystä kirjoittamaton oikeus, on täydentävä oikeuslähde. Periaatteessa tapaan voidaan vedota vain, jos siihen viitataan laissa, mutta tuomari voi tuomiossaan ottaa tavan huomioon, jos asia on ristiriitainen. Rangaistavien tekojen tapauksessa tapaoikeus ei voi toimia oikeuslähteenä (perustuslain 16 §).

Normihierarkia

Perustuslain 94 §:n mukaan eräät kansainväliset oikeussäännöt ovat normihierarkiassa ylimpänä. Tämä tarkoittaa, että säädöksiä, jotka ovat ristiriidassa niiden kanssa, ei sovelleta. Esimerkiksi Euroopan unionin oikeus on ensisijainen kansalliseen oikeuteen nähden. Seuraavaksi hierarkiassa tulevat valtiosääntö, perustuslaki ja tavalliset lait. Ne ovat ensisijaisia muihin säännöksiin nähden. Hallitus ja parlamentti (*Staten-Generaal*) antavat yhdessä tavalliset lait.

Edelleen on sovittu, että laki voi menettää oikeusvaikutuksensa kokonaan tai osittain ainoastaan myöhemmin annetulla lailla. Lisäksi on olemassa yleinen tulkintasääntö, jonka mukaan erityislait ovat ensisijaisia yleisiin lakeihin nähden. Mannereurooppalaisen perinteen mukaisesti laki on normihierarkiassa korkeammalla kuin oikeuskäytäntö.

Toimielinjärjestelmä

Oikeussääntöjen antamisesta vastaavat toimielimet

Säättämismenettely

Hallitus ja parlamentti säätävät yhdessä lait. Lakiesityksen voi tehdä joko hallitus tai parlamentin edustajainhuone eli toinen kamari (*Tweede Kamer*).

Alankomaiden ylin hallintotuomioistuin (*Raad van State*) antaa lausunnon lakiesityksistä (ja valtioneuvoston määräyksistä). Lakiesitystä valmisteltaessa kuullaan yleensä muita asianomaisia.

Yleensä ministerineuvosto (*ministerraad*) vahvistaa lakiesityksen ja toimittaa sen ylimmälle hallintotuomioistuimelle lausuntoa varten. Hallitus vastaa lausuntoon laatimalla yksityiskohtaisemman mietinnön. Tämän jälkeen hallitus toimittaa – mahdollisesti muutetun – lakiesityksen edustajainhuoneelle.

Lakiesitys voi muuttua edustajainhuoneen käsittelyssä, koska edustajainhuoneella on muutoksenteke-oikeus. Sen jälkeen kun esitys on hyväksytty edustajainhuoneessa, se siirtyy senaatin eli parlamentin ensimmäisen kamarin (*Eerste Kamer*) käsittelyyn. Senaatti ei voi enää muuttaa esitystä, ainoastaan hyväksyä tai hylätä sen. Senaatin hyväksynnän jälkeen kuningas ja ministeri vahvistavat lakiesityksen ja siitä tulee laki.

Oikeudelliset tietokannat

[Overheid.nl](#)-sivustolla on saatavilla kaikenlaista tietoa Alankomaiden valtionhallinnosta. Sieltä löytyvät muun muassa kansalliset ja paikalliset lait.

Viralliset lehdet (*Staatsblad*, *Staatscourant* ja *Tractatenblad*) löytyvät erilliseltä [officielebekendmakingen.nl](#)-sivustolta. Sieltä löytyvät myös kaikki parlamentin julkaisut.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Tietokantaa voi käyttää **maksutta**.

Linkkejä

[Valtionhallinto](#)

[Hallitus](#)

[Ulkoministeriö](#)

[Edustajainhuone](#)

[Government.nl](#)

[Houseofrepresentatives.nl](#)

Päivitetty viimeksi: 19/11/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.